تعریف بسته های جدید اشتغال

دستور کار ویژه برای صیانت از نیروی کار

معاون توسعه کارآفرینی وزارت کار گفت: تعریف بسته‌های جدید اشتغالی در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ادامه خواهد یافت و اشتغال‌زایی و صیانت از نیروی کار به صورت ویژه در دستور کار قرار دارد.
به گزارش مهر به نقل از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، عیسی منصوری در جریان سفر به استان اردبیل از طرح‌های اشتغالی بهره مند از محل تسهیلات اشتغال روستایی و عشایری بازدید کرد.
وی گفت: اردبیل یکی از استان‌های موفق و پیشرو در اجرای طرح اشتغال روستایی با تعریف طرح‌های اشتغال‌زای متعدد روستایی است.
منصوری تصریح کرد: طرح حمایت از اشتغال پایدار روستایی و عشایری یکی از طرح‌های موفق اشتغالی است که نتیجه آن با تکمیل و احداث این واحدها در مناطق روستایی نمایان می شود.
معاون توسعه کارآفرینی و اشتغال وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تاکید کرد: پیگیری مشکلات طرح‌های بهره‌مند از تسهیلات به همراه نظارت یکی از حرکات مثبت این استان در جهت حمایت از طرح‌های اشتغالی است.
وی در جریان این بازدیدها از ۱۰ واحد اشتغالی بهره مند از تسهیلات اشتغال روستایی و فراگیر به صورت شبانه بازدید کرد و از نزدیک در جریان روند احداث و مشکلات این طرح‌ها قرار گرفت.
معاون توسعه کارآفرینی و اشتغال وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در بازدید از شهرک تخصصی آب شهرستان نیز خاطرنشان کرد: مشکلات واحدهای تولیدی این شهرک به صورت ویژه و ملی پیگیری خواهد شد.
منصوری همچنین از روند احداث مجتمع مدرن گردشگری و آب درمانی شهرستان نیر بازدید کرد و گفت: قطعاً این مجتمع یکی از طرح‌های موفق اشتغال روستایی سطح کشور بعد از احداث خواهد بود.

بررسی امکان ایجاد اشتغال با رفع انحصار از رشته های پزشکی و حقوق

۹۰۰ هزار شغل قربانی انحصار

محمد حقگو
روزنامه‌نگار

در شرایطی که هدایت غلط تحصیلی از ابتدا، نوع آموزش های ارائه شده در دانشگاه ها و مسیر غلط توسعه اقتصادی مبتنی بر رشد بدون اشتغال، منجر به بیکاری طیف بزرگی از دانش آموختگان آموزش عالی شده است، اما در گوشه و کنار ، به عوامل دیگری نظیر شرایط انحصار و شبه انحصاری در برخی مشاغل خدمات حرفه ای بر می خوریم که منجر به معطل نگه داشته شدن ظرفیت های اشتغال این قشر شده اند.البته مسئولان و اتحادیه هایی که این محدودیت ها را ایجاد کرده اند بعضا نکاتی همچون جلوگیری از افت کیفیت حرفه ای شاغلان این رسته ها را به عنوان منطق این محدویت ها اعلام می کنند اما تجربه های جهانی نشان می دهد که می توان با تعیین سازوکار های معقول همچون کسب نمره خاص در یک آزمون استاندارد مانند وکالت یا تخصص پزشکی به جای تعیین ظرفیت قبولی این مشکل را رفع کرد . بررسی ها با توجه به آمار و ارقام جهانی نشان می دهد که با رفع موانع بی مورد بر سر ورود و فعالیت رقابتی واجدان شرایط، می توان اشتغال های چند صد هزار نفری را در برخی از این حوزه ها رقم زد.

یک دهه سرگردانی دهه شصتی ها در بازار کار

ورود جمعیت متولدان دهه ۶۰ به سنین کار در دهه ۸۰ (به عنوان یک پدیده جمعیتی)، زنگ خطر را برای خانواده ها و دولت با صدای بلندتری به صدا درآورد. فرزندانی که با هزار امید و آرزو دوره های تحصیل مقدماتی را به امید کسب منزلت اجتماعی و اقتصادی انتخاب کرده بودند، پس از دوران دبیرستان به سدی به نام کنکور برخوردند که به مثابه یک قیف وارونه و یک دهلیز تنگ عمل می کرد. به طوری که یک سوی آن، بهشت اشتغال و کسب درآمد و سوی دیگر آن، ماندن در گردابی از بلاتکلیفی و سرگردانی و هدر رفتن دوران طلایی زندگی بود. این شد که بخشی از این محصلان، از مسیر طی شده خود، توبه کرده و راه مهارت اندوزی را در پیش گرفتند که به نظر می رسد انتخاب بدی هم نبوده است. چرا که طبق آمارهای مرکز آمار ایران در سال ۹۵، نرخ بیکاری افراد فاقد مدرک دانشگاهی، ۱۳ درصد بوده که تقریباً نزدیک به نرخ بیکاری کل کشور در آن سال (۱۲,۴ درصد) قرار داشته است.

تهدید زدایی از بازار کار به سبک دولت در دهه ۸۰

به نظر می رسد دولت در آن سال ها به بهانه های مختلف، که یک بخش آن، دورکردن موقت نیروی کار از بازار کار بود، هر چه بیشتر کمیت آموزش در سطوح عالی را افزایش داد. آموزش هایی که امروزه مشخص شده بخش عمده آن را رشته های نظری و نه عملی و کاربردی تشکیل داده اند. آمارهای نظام آموزش عالی در سال تحصیلی ۹۷-۹۶ حاکی از این است که در این سال، ۴۷ درصد از دانشجویان کل کشور در رشته های علوم انسانی، حدود ۲۹ درصد در رشته های فنی، ۱۰ درصد در رشته های علوم تجربی از جمله پزشکی، ۸ درصد در رشته هنر و تنها ۴ درصد در حوزه کشاورزی و دامی مشغول تحصیل بوده اند.
بدین ترتیب به نسلی که می توانست با هدایت هوشمندانه دولت به عرصه اشتغال، بار مهمی از وابستگی کشور به درآمدهای نفت را از زمین بردارد، مسکن تحصیل در سطوح بالاتر تزریق شد. مسکنی که البته عوارض اجتماعی جانبی همچون عقب افتادن آن ها از زندگی، ازدواج، فرزندآوری و ... را به ارمغان آورد.

مسئله «اشتغال دانش آموختگان آموزش عالی»

با این اوصاف و در سال های بعد، طیف تحصیل کرده آموزش عالی بعد از اتمام دوران تحصیل، با موج دوم مسائل و مشکلات بازار کار مواجه شد و آن غیر کاربردی بودن آموزش هایی بود که فراگرفته بود. در مواجهه با این مسئله نیز برخی از دانش آموختگان آموزش عالی، همان راهی را در پیش گرفتند که هم دوره ای های آن ها، چند سال پیش آن را انتخاب کرده بودند. یعنی اشتغال در جایی نامرتبط با تحصیلات. برخی دیگر هم که طبق آمارها، درصد آن ها بسیار کم است، در مشاغلی مرتبط با رشته تحصیلی خود شغل پیدا کردند و بقیه بیکار ماندند.
نتیجه این تحولات منتج به این شد که طبق آخرین آمارهای مرکز آمار ایران، هم اینک دانش آموختگان آموزش عالی با نرخ بیکاری ۱۸,۱ درصد در بازار کار روبه رو هستند که از نرخ بیکاری کل کشور در حدود ۱۲ درصد فاصله زیادی دارد. هر چند باز نسبت به نرخ بیکاری جوانان (۱۵ تا ۲۹ ساله به میزان ۲۵,۱ درصد) کمتر است. بررسی جزئی تر بیکاری دانش آموختگان دانشگاهی (طبق آمارهای سال ۹۵) نشان می دهد که نرخ بیکاری دارندگان مدرک کارشناسی ۲۲ درصد و دارندگان مدرک کارشناسی ارشد ۱۷درصد اعلام شده است.

یک فرصت مغفول و مهم منتظر اقدام دولت

در کنار همه عواملی که منتهی به بیکاری دانش آموختگان نظام آموزشی کشور شده است اعم از: هدایت غلط تحصیلی از ابتدا، نوع آموزش های ارائه شده در دانشگاه ها و مسیر غلط توسعه اقتصادی مبتنی بر رشد بدون اشتغال، اما در گوشه و کنار، به عوامل دیگری بر می خوریم که در نگاه اول اهمیت آن ها اصلاً به چشم نمی آید، اما فرصت قابل توجهی برای کاستن از آلام بیکاری دانش آموختگان دانشگاهی است و گره گشایی از آن ها راه را برای ایجاد اشتغال های قابل توجه در کشور باز می کند.
در این زمینه می توان به حوزه هایی از خدمات اشاره کرد. در واقع در سال های اخیر و با توسعه فعالیت های اقتصادی و صنعتی، چتر اشتغال زایی عرصه خدمات به شدت گسترده شده است. در این میان، بخش مهمی از این خدمات که در این سال ها رشد قابل توجهی پیدا کرده است، حوزه ای با عنوان خدمات حرفه ای است. خدمات حرفه‌ای به آن دسته از مشاغلی اطلاق می‌شود که نیازمند دانش و مهارت‌های تخصصی هستند و عمدتاً توسط نیروی کار تحصیل‌کرده ارائه می‌شوند. معماری، حسابرسی، مهندسی، پزشکی، وکالت، مدیریت سرمایه‌گذاری، پشتیبانی کسب و کار، مشاوره‌های تخصصی و ... بخش هایی از گستره وسیع این نوع خدمات را تشکیل می‌دهند. بررسی ها نشان می دهد این دسته از خدمات ظرفیت خوبی در کشور برای اشتغال زایی دارا هستند. با این حال شاید برای شما عجیب باشد که بشنوید وجود برخی انحصار و شبه انحصارها در برخی از این رسته ها، چشمه های ایجاد تعداد زیادی شغل در کشور را کور کرده است.
در ادامه با استناد به گزارش «رفع انحصار از بازار خدمات حرفه‌ای کلید حل معضل اشتغال فارغ‌التحصیلان» که توسط شبکه کانون های تفکر ایران (ایتان) تدوین شده است، به بررسی قابلیت ایجاد ۹۰۰ هزار شغل در رسته های پزشکی، دندان‌پزشکی، وکالت و دفتر ثبت اسناد با رفع انحصارهای خودخواسته می پردازیم.

خدمات پزشکی

در این حوزه هم اینک ۱۲۸ هزار پزشک مشغول ارائه خدمت بوده که از این تعداد، ۸۴۴۸۰ نفر پزشک عمومی و ۴۳۵۲۰ نفر پزشک متخصص هستند. برخلاف تصور عموم مبنی بر زیاد بودن تعداد پزشک در کشور با معیار قرار دادن شاخص‌های علمی مشخص می‌شود کشور به شدت با کمبود پزشک مواجه است به‌نحوی‌که می‌توان ادعا کرد بازار پزشکی با نوعی از انحصار روبه‌روست. نمود عینی این واقعیت را در صف طولانی نوبت برخی پزشکان می بینیم.محاسبات نشان می‌دهد شاخص سرانه تعداد پزشکان در ایران برابر ۱/۶ نفر به ازای هر ۱۰۰۰ نفر جمعیت است. این در حالی است که سرانه تعداد پزشک در یونان ۶/۲، در قطر ۷/۸، در آلمان ۳/۹ و به‌صورت متوسط در کشورهای گروه ۲۰ (متشکل از ۲۰ کشور قدرتمند اقتصادی دنیا) حدود ۳ است. لذا ارقام مذکور نشان‌دهنده کمبود جدی پزشک در ایران به نسبت کشورهای دیگر است.
این در حالی است که ایجاد بازار انحصاری در خدمات پزشکی از طریق محدود کردن ظرفیت آموزش پزشکی اصلی‌ترین عامل ایجاد وضعیت کنونی به شمار می رود.
برخی آمارها نشان می دهند که متقاضیان شرکت در کنکور تجربی در ۷ سال ۵۰ درصد، اما ظرفیت پذیرش پزشکی ۱۷ درصد رشد داشته است.لذا باید گفت بازار انحصاری ایجاد شده علاوه بر جلوگیری از شاغل شدن تعداد زیادی از جوانان کشور موجب ایجاد صف‌های طولانی در بیمارستان‌ها، بالا رفتن شدید تعرفه خدمات درمانی و کاهش کیفیت ارائه خدمات شده است.

> بررسی ها نشان می دهد خدمات حرفه ای ظرفیت خوبی در کشور برای اشتغال زایی را دارا هستند. با این حال شاید برای شما عجیب باشد که بشنوید وجود برخی انحصار و شبه انحصارها در برخی از این رسته ها، چشمه های ایجاد تعداد زیادی شغل در کشور را کور کرده است.

خدمات دندان‌پزشکی

دندان‌پزشکی نیز وضعیتی مشابه پزشکی دارد. ایران با سرانه ۳۵/۶ دندان‌پزشک به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر با کمبود شدید ارائه‌دهندگان این خدمت مواجه است. این در حالی است که برزیل با سرانه ۱۳۴ دندان‌پزشک به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر بالاترین سرانه دندان پزشکی را در میان کشورهای گروه ۲۰ به خود اختصاص داده است. در منطقه غرب آسیا نیز، لبنان با سرانه ۱۰۰ دندان‌پزشک بهترین جایگاه را دارد. متوسط سرانه دندان‌پزشک در کشورهای عضو گروه ۲۰ حدود ۷۰ دندان‌پزشک به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر است که تقریباً دو برابر سرانه ایران است.
مشابه پزشکی علت سرانه کم دندان‌پزشک نیز پایین بودن ظرفیت آموزش است. به رغم بالا بودن تعداد متقاضیان رشته تجربی در سال‌های گذشته اما ظرفیت این رشته متناسب با تقاضای بازار افزایش پیدا نکرده است. گزارش شبکه کانون های تفکر ایران (ایتان) در این زمینه این فرضیه را مطرح کرده است که علت این مسئله احتمالاً فعالیت لابی پزشکان و دندان‌پزشکان در تعیین ظرفیت این رشته‌ها در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است.

خدمات وکالت

در بازار خدمات حقوقی کشور نیز وضعیتی مشابه بازار سلامت وجود دارد. حدود ۷۰ هزار نفر وکیل در کشور فعال هستند که محاسبه شاخص سرانه آن نشان می‌دهد به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر فقط ۷۶ وکیل وجود دارد. این در حالی است که به‌طور متوسط این شاخص در دنیا برابر ۲۴۰ وکیل به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر است. همچنین برزیل با سرانه ۴۸۲ وکیل در جهان و کویت با سرانه ۱۴۴ وکیل در منطقه پیشتاز هستند.
یکی از دلایل اصلی کمبود وکیل در کشور تعیین ظرفیت سخت‌گیرانه برای آزمون وکالت است. در کشورهایی که در شاخص تعداد وکیل وضعیت مناسبی دارند قبولی در آزمون وکالت بر مبنای کسب حداقل نمره و احراز صلاحیت علمی لازم، انجام می‌شود و ظرفیت مشخصی برای تعداد پذیرفته‌شدگان در نظر گرفته نمی‌شود. برخلاف این، در ایران ظرفیت پذیرش برای آزمون وکالت به‌صورت دستوری توسط کانون وکلا تعیین می‌شود که این موضوع موجب کمبود قابل‌توجه وکیل در کشور و انحصاری شدن بازار خدمات شده است. انحصار موجود علاوه بر جلوگیری از ایجاد اشتغال برای تعداد زیادی از دانش آموختگان دانشگاهی مانع توسعه خدماتی از قبیل مشاوره‌های تخصصی، داوری، میانجی گری، وکالت پیمانی، پیگیری حقوق عامه و... شده است.به گزارش تسنیم، به نقل از قربانزاده کارشناس مسائل حقوقی، «اشباع بازار» نیز بهانه دیگری بوده است تا از صدور مجوز برای درخواست کنندگان واجد شرایط در زمینه وکالت جلوگیری شود. با این حال، به نظر می رسد اتفاقات مثبتی در این زمینه به تازگی رخ داده است. به طوری که طبق اظهارات قربانزاده و مطابق رای دیوان عدالت اداری، از این پس کانون وکلا مرجعیتی برای صدور مجوز موسسات حقوقی ندارد. ثانیاً ثبت موسسات حقوقی به هیچ مجوزی غیر از تاسیس موسسه حقوقی نیاز ندارد.همچنین کانون وکلای دادگستری موظف است فرایند صدور پروانه وکالت را در سامانه مجوزهای کسب و کار بارگذاری کند.

خدمات دفاتر ثبت اسناد

بازار خدمات ثبت اسناد نیز وضعیتی مشابه با بازار وکالت دارد. در ایران ۷ هزار و ۶۱۷ دفتر اسناد رسمی فعالیت می‌کنند که تعداد آن‌ها در ۱۰ سال گذشته ثابت مانده است.
علت این موضوع را می توان به قانون دفاتر اسناد رسمی و کانون سردفتران و دفتریاران نسبت داد. قانونی که در ماده ۵ خود تصریح کرده است: تأسیس دفترخانه با توجه به نیازمندی های هر محل تابع ضابطه این شرایط خواهد بود: «در شهرها برای حداقل هر پانزده هزار نفر و حداکثر بیست هزار نفر با توجه به آمار و درآمد حاصل از حق ثبت معاملات یک دفترخانه» همچنین آمده است: «شهرها و بخش هایی که جمعیت آن‌ها کمتر از پانزده هزار نفر باشد یک دفترخانه خواهد داشت.»
ثابت ماندن تعداد دفاتر ثبت اسناد در حالی رخ داده که میزان تقاضای ثبتی در ۱۰ سال گذشته در حال رشد بوده است. برای نمونه تقاضای این خدمات در سال ۹۶ نسبت به سال ۹۵، ۶ درصد رشد را نشان می‌دهد. با تقسیم دفاتر ثبت اسناد رسمی بر جمعیت کشور، سرانه سردفتران ۹/۵۲ به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت به دست می‌آید. این در حالی است که در کشورهایی با نظام حقوقی شبیه ایران مانند هلند با سرانه ۱۹/۰۵، فرانسه با سرانه ۱۳/۸۲ و بلژیک با سرانه ۱۲/۸۸ وضعیت به‌مراتب بهتری از ایران دارند. شاخص‌های فوق نشان می‌دهد مشابه بازار خدمات حقوقی، در بازار خدمات ثبتی نیز انحصار ایجاد شده است و موجب بروز پدیده‌هایی مانند ایجاد صف در دفاتر ثبت اسناد، نداشتن تمایل دفاتر به انجام خدمات خرد و کیفیت پایین خدمات شده است.

برآوردی از اشتغال زایی ٤ خدمت حرفه ای

با توجه به موارد فوق، می توان برآورد اشتغال ۴ خدمت حرفه ای ذکر شده را به صورت زیر محاسبه کرد:
متوسط سرانه پزشک در کشورهای گروه ۲۰، حدود سه پزشک در هزار نفر جمعیت است. با در نظر گرفتن سرانه سه پزشک به‌عنوان سرانه هدف، ظرفیت ایجاد ۱۱۲۰۰۰ شغل در حوزه پزشکی به صورت مستقیم وجود دارد. افزون بر این تعداد، به ازای هر پزشک حداقل دو فرصت شغلی تبعی شامل پرستار و منشی نیز ایجاد می‌شود که برابر ۲۲۴۰۰۰ نفر اشتغال تبعی خواهد بود که در مجموع نشان دهنده ظرفیت ایجاد ۳۳۶۰۰۰ شغل در صورت حذف انحصار از این بازار است.
در زمینه خدمات دندان پزشکی، سرانه کشورهای گروه ۲۰ حدود ۷۰ دندان‌پزشک به ازای ۱۰۰ هزار نفر جمعیت است. اگر سرانه مطلوب نیز همین مقدار در نظر گرفته شود، میزان ظرفیت اشتغال برابر ۲۷ هزار و ۵۲۰ نفر خواهد بود. همچنین به ازای اشتغال هر دندان‌پزشک حداقل یک شغل تبعی به‌عنوان دستیار ایجاد شده و در مجموع ظرفیت اشتغال خدمات دندان پزشکی ۵۵ هزار نفر برآورد می‌شود.
متوسط سرانه وکالت در دنیا ۲۴۰ وکیل در ۱۰۰ هزار نفر جمعیت است. وضعیت مطلوب کشور در این رشته خدمت را نیز می‌توان افزایش سرانه از ۷۶ به ۲۴۰ وکیل به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر برآورد کرد. تحقق این سرانه، به ایجاد ۱۳۱ هزار و ۴ فرصت شغلی می‌انجامد. با در نظر گرفتن ایجاد سه شغل تبعی دستیار، آبدارچی و دفتردار به ازای هر وکیل، نیز می توان محاسبه کرد که ظرفیت اشتغال این بخش به ۵۲۴ هزار نفر خواهد رسید.خدمات دفتر ثبت اسناد رسمی نیز در کشور دارای سرانه ۵۲/۹ است. با توجه به قرابت‌های سیستم حقوقی ایران و فرانسه و شرایط خوب این کشور با سرانه ۱۳/۸۲ دفتر، چشم‌انداز خدمات این حوزه ۱۳ دفتر به ازای هر ۱۰۰ نفر را می توان در نظر گرفت. بنابراین نیاز است دو هزار و ۷۸۳ دفتر ثبت اسناد رسمی جدید ایجاد شود و با توجه به این که به ازای هر سردفتر حداقل شش شغل تبعی شامل دفتریار اول، نامه‌رسان، مستخدم، ثبّات و دو نفر ماشین‌نویس فراهم می‌شود، مجموع اشتغال سردفتران و شغل‌های تبعی، به رقم ۱۹ هزار و ۵۷۱ شغل جدید می‌رسد.
در مجموع مشاهده می شود ظرفیت ایجاد اشتغال خدمات حرفه‌ای بررسی‌شده به بیش از ۹۰۰ هزار شغل خواهد رسید. اهمیت این رقم از آن جا بیشتر می شود که مقایسه آن با تعداد یک میلیون و ۲۵۴ هزار بیکار دانش آموخته (طبق آمارهای سال ۹۷) حاکی از پتانسیل های رفع بیکاری از چهره این قشر خواهد داشت.
جدول زیر جزئیات این محاسبه را نشان می دهد:
در مجموع باید گفت در شرایطی که طبق ماده ۷ قانون سیاست های اصل ۴۴، صادرکنندگان مجوز کسب و کار اجازه ندارند به دلیل «اشباع بودن بازار»، از پذیرش تقاضا یا صدور مجوز کسب و کار امتناع کنند، ایجاد ظرفیت اشباع به صورت مستقیم یا غیر مستقیم، در برخی کسب و کارها پذیرفتنی نیست. هر چند باید ملاحظات قانونی و فنی دیگر را هم برای بررسی این موضوع در نظر گرفت. اگر چه محاسبات فوق، در عمل و با توجه به شرایط بازار خدمات حرفه ای کشور می تواند فرق کند، اما به نظر بزرگی اعداد و ارقام به گونه ای هست که بتوان گفت در صورت بی توجهی به رفع انحصاراتی از قبیل موارد یادشده، این اقدام می تواند به راحتی بخش بزرگی از نیروی کار کشور را در پشت دروازه های اشتغال نگه دارد.

عنوان شغل	سرانه	واحد سرانه	تعداد فعلی	سرانه مطلوب	تعداد مطلوب با فرض جمعیت ۸۰ میلیون نفری)	تعداد مورد نیاز برای رسیدن به وضعیت مطلوب	تعداد شغل تبعی	ظرفیت اشتغال کل
خدمات وکالت	۷۶/۰	هر ۱۰۰ هزار نفر	۶۰/۹۹۶	۲۴۰	۱۹۲/۰۰۰	۱۳۱/۰۰۴	۳۹۳/۰۱۲	۵۲۴/۰۱۶
خدمات سردفتری	۵۲/۹	هر ۱۰۰ هزار نفر	۷/۶۱۷	۱۳	۱۰/۴۰۰	۲/۷۸۳	۱۶/۶۹۸	۱۹/۴۸۱
خدمات پزشکی	۱/۶	هر هزار نفر	۱۲۸/۰۰۰	۳	۲۴۰/۰۰۰	۱۱۲/۰۰۰	۲۲۴/۰۰۰	۳۳۶/۰۰۰
خدمات دندان پزشکی	۳۵/۶	هر ۱۰۰ هزار نفر	۲۸/۴۸۰	۷۰	۵۶/۰۰۰	۲۷/۵۲۰	۲۷/۵۲۰	۵۵/۰۴۰
مجموع اشتغال	---	۲۲۵.۰۹۳	---	۴۹۸/۴۰۰	۲۷۳/۳۰۷	۶۶۱/۲۳۰	۹۳۴/۵۳۷	---